

בבית המשפט העליון

רע"א 3449/20

לפני: כבוד השופטת י' וילנר

המבקשת: אריאל גבאי תשתיות בע"מ

נ ג ד

המשיבה: ש.מ. שירותים א. שאיבות בע"מ

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה
בת"א 8591-08-19 מיום 12.3.2020, שניתנה על-ידי כב'
השופטת ע' ורבנר

בשם המבקשת: עו"ד ניר רוזנר; עו"ד שיר אשכול

החלטה

1. בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטת ע' ורבנר) בת"א 8591-08-19 מיום 12.3.2020, בגדרה נדחתה בקשת המבקשת לסילוק תביעה שהגישה נגדה המשיבה על הסף.

רקע

2. המבקשת, אריאל גבאי תשתיות בע"מ, היא חברה העוסקת בעבודות תשתית בענף הבניה, והמשיבה, ש.מ. שירותים א. שאיבות בע"מ, היא חברה המתמחה בשאיבות מים בענף הבניה. המבקשת והמשיבה לקחו חלק בפרויקט בניה למגורים בפתח תקווה (להלן: הפרויקט), אשר נערך בקרקע המצויה בבעלותה של חברת פנורמה הצפון חברה לבניה בע"מ, אשר אף הייתה מיוזמות הפרויקט (להלן בהתאמה: המקרקעין ו-חברת פנורמה).

3. ביום 5.8.2019 הגישה המשיבה תביעה לבית המשפט המחוזי נגד המבקשת ונגד חברת פנורמה. בכתב התביעה נטען, בעיקרו של דבר, כי המשיבה ביצעה עבודות הקשורות בשאיבת מים בפרויקט, אך לא קיבלה את מלוא התמורה עבור עבודות אלה. בתוך כך נטען כי המבקשת וחברת פנורמה חייבות למשיבה סך של 2,990,000 ש"ח, אשר מתוכו שולמו לה 350,000 ש"ח בלבד.

4. עם קבלת כתב התביעה נגדן, הגישו המבקשת וחברת פנורמה בקשות לסילוקה על הסף. חברת פנורמה טענה כי המשיבה מנועה מלהגיש כל תביעה נגדה וזאת על רקע הסכם שנחתם בניהן שכותרתו "גמר חשבון וכתב ויתור על תביעות" (להלן: כתב הויתור). במסגרת כתב הויתור הוסכם כי חברת פנורמה תשלם למשיבה סך של 145,000 ש"ח בצירוף מע"מ, וכי בתמורה לכך תותר המשיבה על כל טענה מצדה. לשם הנוחות יובא עיקר המסמך כלשונו:

"אני הח"מ, ש.מ. שירותים א. שאיבות בע"מ ("הקבלן") [המשיבה, יו.] מאשר בזאת, כי עם חתימת מסמך זה, וכנגד ביצוע תשלום לקבלן על סך 145,000+ מע"מ... מאת פנורמה הצפון חברה לבניה בע"מ... (להלן: "החברה")... אני מאשר כי אין לי ו/או למי מטעמי, לא תהיינה לי ו/או למי מטעמי ואני מוותר בזאת ויתור מלא מוחלט וסופי על כל תביעות ו/או טענות (קיימות ו/או עתידיות) וכל דין ודברים מכל מין וסוג שהוא בהתאם לכל דין, החל ממועד חתימת כתב זה ובכל מועד עתידי, כנגד החברה ו/או כלפי מי מטעמה ו/או כלפי המחזיקים בה, בגין עבודות שביצעתי עבור החברה ו/או עבור צד ג' ו/או עבור צד ג' שהתקשר עם החברה ו/או לביצוע עבודות שונות שביצעתי עבור החברה ו/או עבור צד ג' שהתקשר עם החברה (יקראו יחד להלן: "העבודות") שבוצעו בפרויקט בניה למגורים שהחברה מקימה..."

כן טענה חברת פנורמה כי בינה לבין המשיבה לא קיימת יריבות, שכן המשיבה התקשרה ביחסים חוזיים אך עם המבקשת.

המבקשת טענה בבקשתה כי כתב הויתור חל גם עליה שכן הוא מתייחס גם לתשלומים שהיה על המבקשת לשלם למשיבה.

5. בתגובתה לבקשות הסילוק, טענה המשיבה כי יש להורות על ביטולו של כתב הויתור, שכן הוא נחתם על-ידה תוך שהופעלו כלפיה אמצעי לחץ וכפיה מצד חברת פנורמה. עוד נטען כי המשיבה מקיימת מערכת יחסים חוזית ישירה ונפרדת עם כל אחת מהנתבעות, ומשכך אין לראות במבקשת כ"צד ג'" של חברת פנורמה, כלשון כתב

הוויתור. כן נטען כי מכל מקום כתב הוויתור לא מזכיר באופן מפורש את שמה של המבקשת ואילו רצו הצדדים שכתב הוויתור יחול גם עליה היה עליהם לציין זאת במפורש. נוכח האמור, נטען כי כתב הוויתור אינו חל על היחסים שבין המבקשת לבין המשיבה.

החלטת בית המשפט המחוזי

6. בהחלטתו מיום 12.3.2020 קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת סילוק התביעה על הסף שהגישה חברת פנורמה, בקבעו כי לאור ניסוח כתב התביעה, והיעדר פירוט באשר למהות הכפייה הנטענת, ובעיקר היעדר הסבר לכך שלא נשלחה הודעת ביטול של כתב הוויתור מיד לאחר קבלת סך של 145,000 ש"ח, הרי שאין מדובר בכתב ויתור שניתן לבטלו. כן נקבע כי מלשוננו של כתב הוויתור עולה כי המשיבה אינה רשאית לתבוע את חברת פנורמה בגין עבודות שבוצעו במסגרת הפרויקט, ומשום כך – דין התביעה שהוגשה נגד חברת פנורמה – להימחק על הסף.

לעומת זאת, בית המשפט המחוזי דחה את בקשת הסילוק שהגישה המבקשת, בקבעו כי כתב הוויתור לא חל בהכרח גם על האפשרות לתבוע את המבקשת, שכן שמה אינו מצוין בו במפורש ואף לא מצוין כי המשיבה תהיה מנועה מלתבוע חברה כלשהי אשר עבדה בפרויקט והמשיבה ביצעה עבודה עבורה. עוד נקבע, כי השאלה האם בעת החתימה על כתב הוויתור כוונת הצדדים הייתה לשלול אפשרות של הגשת תביעות גם נגד המבקשת דורשת בירור עובדתי במסגרת ההליך, ואינה ניתנת להכרעה מלשוננו של כתב הוויתור עצמו. משכך, נקבע כי אין להורות על סילוק התביעה ביחס למבקשת בטרם תגיש כתב הגנה, שבו תתייחס לטענות המשיבה בדבר מהות התשלום ומהות ההסכמות בינה לבין המבקשת בנוגע לביצוע העבודות בפרויקט.

הבקשה דנן

7. בבקשת רשות הערעור טוענת המבקשת כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שלא קיבל את בקשתה לסילוק התביעה נגדה על הסף. בתוך כך, שבה המבקשת על טענותיה לפיהן כתב הוויתור שולל אף את האפשרות להגשת תביעות נגדה על-ידי המשיבה, שכן הוא מתייחס לכל עבודה שבוצעה בפרויקט, כמו גם לעבודות שהמשיבה ביצעה "עבור צד ג' שהתקשר עם החברה [פנורמה, יו.]". נטען בהקשר זה כי המבקשת נשכרה על-ידי חברת פנורמה לשם ביצוע עבודות בפרויקט, ומשכך כתב הוויתור חל גם על עבודות שהמשיבה ביצעה עבור המבקשת. עוד טוענת המבקשת כי מאחר שכתב הוויתור מגדיר

באופן רחב מהי "עבודה", הגדרה אשר כוללת עבודות שהמשיבה ביצעה עבור המבקשת, הרי שלא היה צורך לציין את שמה בכתב הוויתור באופן מפורש. כן נטען, כי החלטת בית המשפט המחוזי אף מנוגדת לאומד דעת הצדדים שעה שחתמו על כתב הוויתור, והוא הרצון להימנע מהתדיינות משפטיות נוספות. נטען כי כוונת הצדדים אף מעוגנת בלשון כתב הוויתור שכן הוא קובע כאמור גמר התיידנות בעבור כל עבודה בפרויקט.

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות וזאת אף מבלי להידרש לתשובה.

9. כלל ידוע הוא כי אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בהחלטות הדוחות בקשות לסילוק תובענה על הסף והמורות על המשך בירור ההליך, וכי התערבות כאמור תיעשה במקרים נדירים בלבד (ראו: רע"א 2387/13 אי.די.איי חברה לביטוח בע"מ נ' לשכת סוכני ביטוח בישראל, פסקה 4 (26.12.2013); חמי בן-נון וטל חבקיץ הערעור האזרחי (מהדורה שלישית) 208 (2012)). הטעם לכך הוא כי השימוש בצעד הקיצוני והחריג של מחיקת תובענה על הסף שמור אך למקרים בהם ברור כי אף אם יוכחו מלוא הטענות בכתב התביעה, התובע לא יהא זכאי לסעד המבוקש (ראו: ע"א 76/86 פיינשטיין נ' ה.ש. מלונות בע"מ, פ"ד מג(3) 124 (1989); רע"א 661/17 אלמשרק חברה לביטוח בע"מ נ' אלסנדוק (הקרו) אלפלסטיני לפיצוי נפגעי תאונות דרכים, פסקה 4 (16.2.2017); רע"א 4167/18 מסכת אילת בע"מ נ' דרור ניהול מלונות בע"מ, פסקה 13 (24.10.2018); אורי גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי, עמודים 409-410 (מהדורה שתיים-עשרה, 2015)). בהתאם לכך, אף נקבע בפסיקה כי ככלל, כאשר נדרש בירור עובדתי על מנת להכריע בבקשה לסילוק תובענה על הסף, תהיה זאת הצדקה לדחות את הבקשה ולאפשר את המשך הבירור במסגרת ההליך (ראו: רע"א 2306/20 סער נ' י. שומרוני-חברה לבניין ופיתוח (2002) בע"מ, פסקה 8 והאסמכתאות שם (1.7.2020)).

10. יישום עקרונות אלה על עניינינו מוליך למסקנה כי דין הבקשה להידחות. כפי שצוין לעיל, בית המשפט המחוזי מצא כי שאלת פרשנותו של כתב הוויתור, לרבות סוגיית אומד דעת הצדדים בעת החתימה עליו וכוונתם לכלול בגדרו (או להימנע מלכלול בגדרו) ויתור על הגשת תביעות נגד המבקשת, דורשת בירור עובדתי נוסף אשר יידון במסגרת ההליך. לא מצאתי להתערב בשיקול דעתו זה של בית המשפט המחוזי.

11. מבלי לטעת מסמרות בנדון, עיון בכתב הוויתור מעלה כי טענת המבקשת בדבר תחולתו של כתב הוויתור עליה אכן דורשת בירור נוסף, בגדרו יהא על המבקשת להתמודד, בין היתר, עם העובדה שהתחייבות המשיבה בכתב הוויתור היא להימנע מהגשת תביעות "כנגד החברה [חברת פנורמה, י.ו.] ו/או כלפי מי מטעמה ו/או כלפי המחזיקים בה". ככל שהמבקשת תבקש לטעון כי היא נכללת בגדרי הגדרה זו, הרי שעליה להוכיח זאת כנדרש.

12. סוף דבר: הבקשה נדחית.

אך לפני משורת הדין, ומשלא נתבקשה תשובה, אין צו להוצאות.

ניתנה היום, ט"ו בתמוז התש"ף (7.7.2020).

ש ו פ ט ת